

สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรค/ภัยสุขภาพในรอบสัปดาห์ที่ 8 ปี พ.ศ. 2568 Outbreak Verification Summary, Week 8, 2025

ทีมเฝ้าระวังเหตุการณ์ผิดปกติ (WATCH Team) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ situationawarenessteam@gmail.com

กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานเหตุการณ์ โรค และภัยสุขภาพที่สำคัญ ผ่านโปรแกรมการตรวจสอบข่าวการระบาด กรมควบคุมโรค จากเครือข่ายงานสาธารณสุขทั่วประเทศ ในสัปดาห์ที่ 8 ระหว่างวันที่ 17-23 กุมภาพันธ์ 2568 ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. โรคไขหวัดใหญ่เป็นกลุ่มก้อน จำนวน 4 เหตุการณ์ ในจังหวัดสระบุรี นครราชสีมา ลำปาง ชัยภูมิ

เหตุการณ์จังหวัดสระบุรี พบผู้ป่วยสงสัยโรคไขหวัดใหญ่สะสมในโรงเรียนแห่งหนึ่ง ตั้งแต่วันที่ 3-17 กุมภาพันธ์ 2568 จำนวน 154 ราย ผู้ป่วยเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1-3 โดยได้มีจัดกิจกรรมเข้าค่ายลูกเสือ-ยุวกาชาด ระหว่างวันที่ 6-8 กุมภาพันธ์ 2568 ดื่มน้ำดื่มจากน้ำดื่มบรรจุขวดจากผู้เข้าร่วมทั้งหมด 1,690 ราย คิดเป็นอัตราป่วยร้อยละ 9.11 จากการสอบสวนโรคพบผู้ป่วยสงสัยโรคไขหวัดใหญ่เริ่มป่วยตั้งแต่วันที่ 3-5 กุมภาพันธ์ 2568 จำนวน 15 ราย ก่อนการจัดกิจกรรมเข้าค่าย ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีอาการไอ ไข้ เวียนศีรษะ ปวดเมื่อยร่างกาย โดยมีการตรวจหาเชื้อไขหวัดใหญ่โดยตนเองและแพทย์หรือสถานบริการด้วย Rapid influenza diagnostic tests (RIDTs) จำนวน 51 ราย ผลพบเชื้อไขหวัดใหญ่ชนิด B ทั้งหมด และการค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมในโรงเรียน วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2568 ได้เก็บตัวอย่าง nasopharyngeal swab จำนวน 4 ราย ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการเพื่อยืนยันด้วยวิธี RT-PCR for Respiratory Pathogen 24 ที่บาราศณราดูล พบเชื้อไวรัสไขหวัดใหญ่สายพันธุ์ A/H3 1 ราย อีก 3 ราย ไม่พบเชื้อ

เหตุการณ์จังหวัดนครราชสีมา พบผู้ป่วย 78 ราย ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง ตำบลลำโรง อำเภอโนนไทย มีนักเรียน 181 คน บุคลากร 15 คน รวม 196 คน ผู้ป่วยส่วนใหญ่ มีอาการ ไข้ น้ำมูก เจ็บคอ ครั่นเนื้อครั่นตัว ผล Rapid test Flu A positive

24 ราย ผู้ป่วยมีอาการคล้ายไขหวัดใหญ่ 54 ราย เก็บตัวอย่าง nasopharyngeal swab จำนวน 8 ตัวอย่าง ส่งตรวจด้วยวิธี PCR for subtype flu A ที่สถาบันบาราศณราดูล ผลพบสารพันธุกรรมของเชื้อ Influenza A/H1N1 จำนวน 8 ตัวอย่าง

เหตุการณ์จังหวัดลำปาง พบผู้ป่วย จำนวน 59 ราย ในโรงเรียน ตำบลวังเหนือ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง เป็นเพศหญิง 37 ราย และเพศชาย 22 ราย เป็นนักเรียน 44 ราย ผู้ปกครอง 9 ราย และครู 1 ราย และนักเรียนต่างโรงเรียนที่มีประวัติสัมผัสผู้ป่วยรายก่อนหน้า 5 ราย โดยผู้ป่วยรายแรกเริ่มป่วยวันที่ 28 มกราคม 2568 และผู้ป่วยรายล่าสุดวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2568 ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีอาการไข้ ร้อยละ 91.53 รองลงมา คือ ไอ น้ำมูก เจ็บคอ และปวดศีรษะ คิดเป็นร้อยละ 66.10, 55.93, 44.07 และ 28.81 ตามลำดับ ผู้ป่วยได้รับการตรวจด้วย RIDTs จำนวน 33 ราย ผลพบเชื้อ Influenza A จำนวน 30 ราย ผู้ป่วยมีประวัติการได้รับวัคซีนป้องกันโรคไขหวัดใหญ่ จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.39 ของผู้ป่วยทั้งหมด ประวัติการเข้ารับการรักษา ดังนี้ รับการรักษาที่โรงพยาบาลรัฐ จำนวน 34 ราย (แผนกผู้ป่วยนอก 33 ราย และแผนกผู้ป่วยใน 1 ราย) ซึ่งได้รับยา Oseltamivir จำนวน 30 ราย รักษาที่แผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลเอกชน 1 ราย คลินิก 9 ราย และไม่มีประวัติรับการรักษา 1 ราย เก็บตัวอย่าง Nasopharyngeal swab ของผู้ป่วย จำนวน 4 ตัวอย่าง ส่งตรวจยืนยันหาเชื้อก่อโรคด้วยวิธี RT-PCR ที่ห้องปฏิบัติการสถาบันบาราศณราดูล ผลพบสารพันธุกรรมของเชื้อ Influenza A/H3N2 3 ตัวอย่าง

การดำเนินการ

ทีมสอบสวนโรคให้ความรู้สุขอนามัยส่วนบุคคล แนะนำโรงเรียนให้คำแนะนำวิธีการทำความสะอาดฆ่าเชื้อที่ถูกต้องให้แก่เจ้าหน้าที่ภายในโรงเรียน โดยเฉพาะจุดเสี่ยงที่มีการสัมผัสร่วมกัน ทำการคัดกรองผู้ป่วยทุกเช้าก่อนเข้าเรียนโดยครูประจำชั้น และเสริมมาตรการส่วนบุคคลของนักเรียน เน้นล้างมือบ่อย ๆ ด้วยสบู่ หรือแอลกอฮอล์เจล หากมีอาการไอ จาม สวมใส่หน้ากากอนามัย ช่วงพบการระบาดให้คัดกรองผู้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างเข้มงวด การสวมหน้ากากอนามัยขณะทำกิจกรรมร่วมกัน หรืออาจงดเว้นกิจกรรมรวมกลุ่ม พบผู้ป่วยรายใหม่ให้แยกผู้ป่วยทันที โดยให้หยุดเรียนอย่างน้อย 7 วันหรือจนกว่าอาการจะดีขึ้น ส่วนในชุมชนประสานโรงเรียนอื่น ๆ ที่พบผู้ป่วยให้เฝ้าระวังเพื่อลดการระบาดเป็นวงกว้างของโรคไข้หวัดใหญ่เข้าสู่โรงเรียนและชุมชนใกล้เคียง

เหตุการณ์จังหวัดชัยภูมิ พบผู้ป่วย จำนวน 30 ราย เป็นผู้ต้องขังในเรือนจำแห่งหนึ่ง อำเภอภูเขียว จากผู้ต้องขังทั้งหมด 1,613 คน เจ้าหน้าที่ 78 คน รวมทั้งสิ้น 1,691 คน คิดเป็นอัตราป่วยร้อยละ 1.77 ผู้ป่วยอายุระหว่าง 20-68 ปี เริ่มป่วยวันที่ 12-17 กุมภาพันธ์ 2568 ส่วนใหญ่มีอาการไข้ ไอ มีเสมหะ เจ็บคอ มีน้ำมูก ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ และปวดศีรษะ ผู้ป่วยได้รับยา Oseltamivir ทุกราย และเก็บตัวอย่าง Nasopharyngeal swab จำนวน 5 ตัวอย่าง ส่งตรวจยืนยันหาเชื้อก่อโรคด้วยวิธี RT-PCR ที่ห้องปฏิบัติการ สถาบันบำราศนราดูร ผลพบสารพันธุกรรมของเชื้อ influenza A/H1N1

การดำเนินการ

ทีมสอบสวนโรคดำเนินการควบคุมป้องกันโรคในเรือนจำ แนะนำเจ้าหน้าที่เรือนจำคัดกรองอาการผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่ผู้คุมในเรือนจำอย่างละเอียดทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยง 608 เพื่อเฝ้าระวังผู้ป่วยรายใหม่ - ผู้มีอาการเข้าได้ตามนิยาม เก็บตัวอย่างส่งตรวจทางห้องปฏิบัติ Influenza virus Ag-screening รพ.ภูเขียวเฉลิมพระเกียรติ เพื่อยืนยันการวินิจฉัย - ผู้ป่วยสงสัย แยกกัก (สวมหน้ากากอนามัย) ให้ยารักษาตามอาการ คัดกรองอุณหภูมิ และวัด vital sign ทุกวัน

2. เข้าข่ายปอดอักเสบจากบุหรีไฟฟ้า จำนวน 2 เหตุการณ์

เหตุการณ์จังหวัดบุรีรัมย์ พบผู้ป่วยเข้าข่ายปอดอักเสบจากบุหรีไฟฟ้า (EVALI) จำนวน 6 ราย เพศชาย 2 ราย เพศหญิง 4 ราย อายุ 11-13 ปี ทั้งหมดเป็นนักเรียนในโรงเรียนแห่งหนึ่ง ตำบลดอนมนต์ อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ มีอาการเหนื่อยหอบ แน่นหน้าอก หายใจลำบาก และมีประวัติสูบบุหรีไฟฟ้าแบบใช้แล้วทิ้ง ร่วมกับดื่มน้ำใบกระพ้อมเป็นระยะเวลานาน ผู้ป่วยทั้งหมดเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านนาลาว และถูกส่งต่อไปยัง โรงพยาบาลสตึก แพทย์วินิจฉัยเบื้องต้นเป็น Acute pharyngitis, Pneumonia และ Bronchitis จากการสูบบุหรีไฟฟ้า ขณะนี้อยู่ระหว่างการตรวจสอบจำนวนผู้ป่วย IPD และ OPD เพิ่มเติม

การดำเนินการ

สอบสวนและค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติม รณรงค์ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่องค์ความรู้ อันตรายจากการสูบบุหรีไฟฟ้า และเข้าถึงการบำบัดรักษา และประสานกองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรมควบคุมโรค พิจารณาเสนอแนะมาตรการควบคุมโรคในพื้นที่

เหตุการณ์จังหวัดสุโขทัย พบผู้ป่วยเข้าข่ายภาวะปอดอักเสบจากบุหรีไฟฟ้า (EVALI) จำนวน 2 ราย ผู้ป่วยเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย รายที่ 1 เพศชาย อายุ 17 ปี วันที่ 9 พฤศจิกายน 2567 รับการรักษาที่หน่วยแพทย์เคลื่อนที่ อาการ ไอ หายใจ หอบ oxygen sat ร้อยละ 98 มีไข้ต่ำ วันที่ 11 ธันวาคม 2567 เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลทุ่งเสลี่ยม อาการ ไอเรื้อรัง ไข้ เหนื่อย oxygen sat ร้อยละ อัตราการหายใจ 26 ครั้งต่อนาที การเอกซเรย์ทรวงอก พบ Patchy RLL ตรวจเสมหะไม่พบเชื้อวัณโรค แพทย์วินิจฉัยภาวะปอดอักเสบจากบุหรีไฟฟ้า (EVALI) รายที่ 2 เพศหญิง อายุ 14 ปี วันที่ 8 ตุลาคม 2567 รับการรักษาที่แผนกผู้ป่วยนอก อาการไอ หายใจหอบ มีไข้ต่ำ วันที่ 15 ตุลาคม 2567 อาการไอเรื้อรัง หายใจเหนื่อย Oxygen sat ร้อยละ 97 ตรวจเสมหะไม่พบเชื้อวัณโรค ให้ประวัติเคยสูบบุหรีไฟฟ้า แพทย์วินิจฉัย Pneumonia J189

3. การประเมินความเสี่ยงของเหตุการณ์ภาวะปอดอักเสบจากบุหรี่ไฟฟ้า

เหตุการณ์จากสัปดาห์ที่ผ่านมา พบผู้ป่วยปอดอักเสบที่เป็นผลกระทบจากการสูบบุหรี่ไฟฟ้า หรือที่เรียกว่า E-cigarette or Vaping use-associated Lung Injury (EVALI) ซึ่งเริ่มมีการใช้งานและเป็นที่ยอมรับเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น และจากข้อมูลการรักษา และ X-ray finding พบ Bilateral consolidative opacity lung ซึ่งยังเป็นไม่มีข้อสรุปที่แน่นอนถึงผลการรักษา อาการเรื้อรัง และผลกระทบในระยะยาว

จากระบบเฝ้าระวังกรมควบคุมโรค และการปฏิบัติงานของสำนักงานป้องกันควบคุมโรค ในช่วงที่ผ่านมา พบรายงานผู้ป่วย EVALI ในกลุ่มเด็กและวัยรุ่นจำนวนทั้งสิ้น 6 ราย (รายงานในสัปดาห์เฝ้าระวังที่ 8) และผลการสอบสวนโรค พบว่ามีบุหรี่ไฟฟ้าแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง (ไม่มีการเติมน้ำยา) ถูกผลิตในรูปแบบลักษณะของเล่น ตุ๊กตา และกล่องนม ซึ่งมีความหมายถึงการมุ่งเป้าไปที่กลุ่มเป้าหมายเด็กเล็ก เพิ่มเติมไปจากกลุ่มวัยรุ่นที่เคยเป็นเป้าหมายในช่วงที่ผ่านมา

ความเสี่ยงลักษณะนี้ จำเป็นต้องติดตามอย่างใกล้ชิด เนื่องจากลักษณะของโรงเรียนในประเทศไทย ส่วนใหญ่ มีการค้าขายทั้งของเล่น และของรับประทาน บริเวณหน้าโรงเรียนอย่างอิสระ และไม่ถูกควบคุมกำกับโดยหน่วยงานใด ๆ เนื่องจากเป็นพื้นที่นอกรอการกำกับของโรงเรียน จึงเป็นความเสี่ยงระยะยาวที่อาจเกิดผู้ป่วย EVALI ได้มากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มอายุวัยเรียน และหากเป็นเช่นนั้น การป้องกันที่เป็นความร่วมมือระหว่างกระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงศึกษาธิการ จะเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง

สถานการณ์ต่างประเทศ

สถานการณ์โรคไข้หวัดนก H9N2 ประเทศจีน

สำนักข่าว CIDRAP รายงานว่ามีผู้ติดเชื้อไข้หวัดนก H9N2 เพิ่มอีก 2 ราย ในประเทศจีน ซึ่งเป็นผู้ใหญ่ในขณะที่ผู้ป่วยก่อนหน้านี้มักเป็นเด็ก ผู้ป่วยทั้งสองรายเป็นผู้หญิงจากมณฑลกว่างตุง คนแรกมีอายุ 72 ปี และเริ่มมีอาการเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2567 ส่วนผู้ป่วยรายที่สอง อายุ 56 ปี และเริ่มป่วยเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2568 รายงานไม่ได้ระบุว่า ทั้งสองได้รับเชื้อจากที่ไหน แต่ไวรัส H9N2 มักพบในสัตว์ปีกและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในอดีตผู้ป่วยหลายรายมักมีการสัมผัสกับสัตว์ปีกหรือสิ่งแวดล้อมที่มีสัตว์ปีก

ตามรายงานของศูนย์ป้องกันสุขภาพฮ่องกง (Centre for Health Protection) ในสัปดาห์ที่ 2 ปี พ.ศ. 2568 (5-11 มกราคม 2568) ไม่มีรายงานผู้ป่วยโรคไข้หวัดนกสายพันธุ์ H9N2 ในมนุษย์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 ถึง 11 มกราคม 2568 มีผู้ป่วยโรคไข้หวัดนกสายพันธุ์ H9N2 ในมนุษย์ทั่วโลกทั้งหมด 1,568 ราย โดยส่วนใหญ่เกิดขึ้นในประเทศจีน ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา (มิถุนายน-พฤศจิกายน 2567) มีรายงานผู้ป่วยโรคไข้หวัดนกสายพันธุ์ H9N2 ในมนุษย์ในประเทศจีนทั้งหมด 10 ราย ในมณฑลกว่างตุง มณฑลกุ้ยโจว มณฑลหูเป่ย์ มณฑลหูหนาน มณฑลกว่างซี มณฑลเสฉวน แม้จะมีรายงานผู้ป่วยใหม่ในช่วงเวลาดังกล่าว แต่สถานการณ์โรคไข้หวัดนกสายพันธุ์ H9N2 ในมนุษย์ยังคงอยู่ในระดับที่ควบคุมได้